ជំពូកទី៤

មូលដ្ឋានបំណិនប្រាស្រ័យទាក់ទង

ជាទូទៅ មនុស្សគ្រប់គ្នាតែងប្រាស្រ័យទាក់ទងដោយប្រើពាក្យសម្ដី ឬសញ្ញា។ ប៉ុន្តែកុមារចាប់ផ្តើមប្រាស្រ័យទាក់ទងតាំងពីមុនពេលពួកគេរៀនបំណិនទាំងនេះ។ ការប្រាស្រ័យទាក់ទងកើតឡើងនៅពេល :-

- មនុស្សម្នាក់បានបញ្ជូនសារទៅ ហើយ។
- មនុស្សម្នាក់ទៀតបានទទួល និងឆ្លើយតបវិញ។

កុមារតូចម្នាក់បានបញ្ជូនសារតាមរយៈការកំរើកចលនារាងកាយ ការធ្វើសម្លេង ឬការផ្លាស់ប្តូរទឹកមុខ។ នៅពេលឪពុកម្តាយយល់ចលនារបស់កូន និងបានឆ្លើយតបទៅកូនវិញ នោះគឺពួកគេបានប្រាស្រ័យទាក់ទងគ្នារួចទៅហើយ។

កុមារតូចនេះបានផ្ញើសារថា :-

នាងមានការរំជើបរំជួល

នាងចង់បានល្បែងលេង

កុមារតូចសប្បាយដោយបានឃើញម្តាយ

មូលដ្ឋានបំណិនប្រាស្រ័យទាក់ទងបានអភិវឌ្ឍតាំងពីកុមារនៅជាទារក គឺមុនពេលក្មេងរៀននិយាយ ឬធ្វើសញ្ញា។ នៅរយៈពេលនេះ អ្នកអាចជួយកូនឱ្យដឹងថាការប្រាស្រ័យទាក់ទងធ្វើឱ្យអ្វីៗនឹងកើតឡើង។ មូលដ្ឋាននៃការប្រាស្រ័យទាក់ទងជួយនាំកូនអ្នកឱ្យរៀននិយាយ និងប្រើភាសាសញ្ញាបាន។

ជំពូកនេះ នឹងជួយអ្នកឱ្យបានយល់ដឹងនូវរបៀបដែលកូនអ្នកអាច :-

- ផ្លាស់ប្តូរវេន។
- យកចិត្តទុកដាក់ចំពោះអ្នក។
- យល់អំពីអ្នក។
- ប្រើកាយវិការ។
- ធ្វើសម្លេង។

របៀបកុមាររៀនប្រាស្រ័យទាក់ទង

មុនដំបូងកុមារមិនបានដឹងថាខ្លួនកំពុងធ្វើអ្វីនោះទេ ទោះបីជាកុមារចេះប្រាស្រ័យទាក់ទងតាំងពីកំណើតក៏ដោយ។ កុមារកំរើករាងកាយ ធ្វើសម្លេង ឬផ្លាស់ប្តូរទឹកមុខដោយសារតែអារម្មណ៍របស់ខ្លួន។ ឧទាហរណ៍ ក្មេងយំពេលឃ្លាន ឬសើម។ យូរៗទៅ កុមារសំគាល់ឃើញថា សាររបស់ខ្លួនបានធ្វើឱ្យអ្វីៗកើតឡើង។ ពេលកុមារយំ មនុស្សម្នាក់មកមើលក្រែងមានអ្វីទាស់ខុស។ ពេលកុមារញញឹម មនុស្សធំញញឹមរកវិញ។ ដូច្នេះកុមារចាប់ផ្តើមផ្ញើសារ ដើម្បីឱ្យអ្វីៗកើតឡើង។

ការប្រាស្រ័យទាក់ទង គឺជាកត្តាមួយដ៏មានឥទ្ធិពលសំរាប់ទទួលយកអ្វីដែលយើងចង់បាន ឬត្រូវការ និងយល់នូវអ្វីៗដែលមនុស្សផ្សេងទៀតចង់បាន ឬត្រូវការ។ អ្នកអាចជួយកុមារឱ្យចាប់ផ្តើមរៀនប្រាស្រ័យទាក់ទង ដោយឆ្លើយតបទៅនឹងចលនាសម្លេង និងការផ្លាស់ប្តូរទឹកមុខរបស់កុមារ។ ប្រការនេះជួយកុមារឱ្យដឹងថា សកម្មភាពរបស់ខ្លួនមានប្រសិទ្ធភាពទៅលើអ្នកដទៃ។

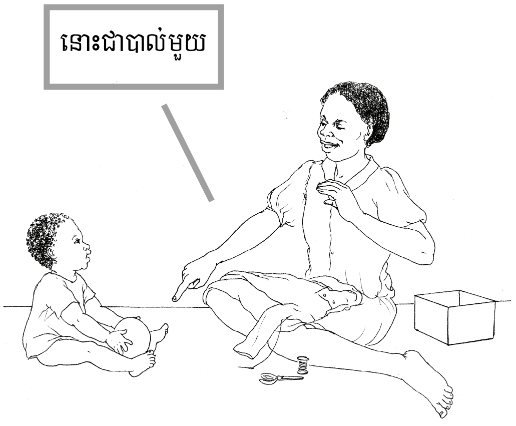

ទុកឱ្យកូនផ្លាស់វេន

ការប្តូរវេនជួយអភិវឌ្ឍកូនអ្នកក្នុងបំណិនប្រាស្រ័យទាក់ទងតាមរបៀបពីរយ៉ាង (និយាយទៅ និងឆ្លើយតបវិញ)។ នៅពេលកុមារធំបន្តិច ប្រការនេះជួយគេឱ្យចេះរបៀបធ្វើការសន្ទនាជាមួយមនុស្សដទៃទៀត។

រូបភាពនេះ មីង***ហ្វូឡា*** ជាម្តាយរបស់ក្វាមី ជួយកូន និងខ្លួនគាត់ ដើម្បីផ្តួចផ្តើមហាត់ការផ្លាស់វេនគ្នា។

ទឹកមុខមីង*ហ្វូឡា* បានបង្ហាញថា គាត់កំពុងសួរសំណួរ

កូនអាចរៀនកាន់តែច្រើន បើសិនជាអ្នកអាចរក្សារបៀបលេង ឱ្យទៅ-ឱ្យមក រវាងអ្នក និងកូន។

ឧទាហរណ៍: មីង***ហូឡា*** រងចាំទាល់តែ***ក្វាមី***មើលមកគាត់។ គាត់ទាក់ទាញឱ្យ***ក្វាមី***ចាប់អារម្មណ៍ និងភ្ជាប់សកម្មភាពដោយការញាក់ចញ្ចើម ញញឹមដាក់កូន និងក្រឡុកបាល់។

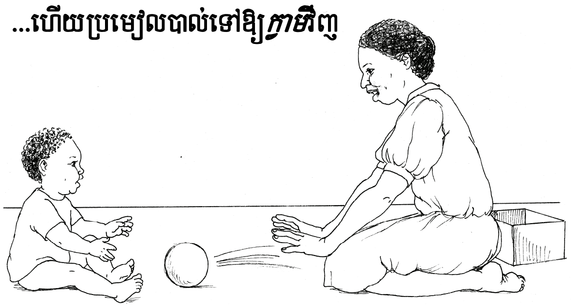

ឥឡូវនេះ ***ក្វាមី***បានដឹងនូវអ្វីដែលត្រូវធ្វើ។ ***ក្វាមី***និងម្ដាយបានប្ដូរវេនគ្នាទៅវិញទៅមក។

បន្ទាប់មកមីង***ហូឡា***បានប្ដូរទៅលេងល្បែងថ្មី ដើម្បីរក្សាចំណាប់អារម្មណ៍របស់***ក្វាមី***។ មីងលាក់បាល់ក្នុងប្រអប់មួយ។ ចូរសំគាល់ទឹកមុខរបស់មីង***ហូឡា***។

តើអ្នកគួរធ្វើទឹកមុខបែបណា ពេលសួរសំណួរដោយមិនប្រើពាក្យនិយាយ "តើបាល់នៅឯណា?"។

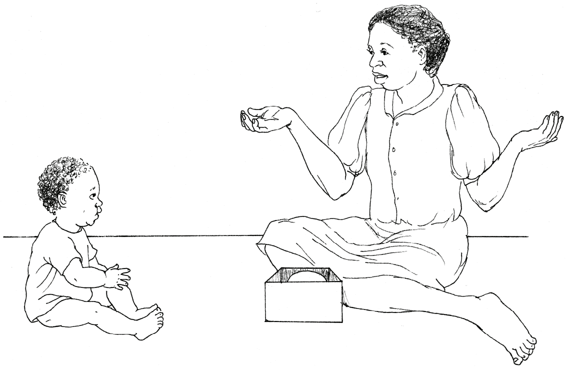

អ្នកបានឃើញស្រាប់ហើយនៅក្នុងរូបភាពទាំងនេះ មូលដ្ឋាននៃការប្រាស្រ័យទាក់ទងចាប់ផ្ដើមតាំងពីពេលកុមារនៅក្មេងខ្ចី។ ការប្រាស្រ័យទាក់ទងមិនចាំបាច់មានពាក្យសម្ដីឡើយ។

លើកទឹកចិត្តកូនឱ្យចេះប្តូរវេនគ្នា

នៅពេលអ្នកប្តូរវេនជាមួយកូន វាមានការខុសប្លែកពីគ្នារាល់ៗលើក។ នេះជាការណែនាំជារួមខ្លះៗ ដើម្បីឱ្យបាន ជោគជ័យក្នុងការប្តូរវេនគ្នា។

ការចាប់ផ្តើម :-

- ទាក់ទាញចំណាប់អារម្មណ៍របស់កូន និងធ្វើឱ្យកូនដឹងថា អ្នកត្រៀមខ្លួន ដើម្បីលេងជាស្រេចហើយ។

បើសិនជាកូនមិនឆ្លើយតបក្នុងវិធីណាមួយនោះ ចូរព្យាយាមក្រើនរំឭកកូន ដូចជាប៉ះដៃដើម្បីរំឭកថាដល់វេនកូនហើយ។

- ឱ្យវេនកូនធ្វើមុន។ ពេលនោះអ្នកអាចឆ្លើយតបនូវអ្វីដែលធ្វើឱ្យកូនចាប់អារម្មណ៍។ តែបើអ្នកចាំយូរពេក អ្នកចាប់ផ្តើមធ្វើមុនដោយខ្លួនឯង។

អ្នកត្រូវចាំ លុះត្រាតែកូនយកចិត្តទុកដាក់សិន មុនអនុវត្តវេនរបស់អ្នក។ បន្ទាប់មកព្យាយាមចំណាយពេល លើវេនរបស់អ្នក ឱ្យស្មើនឹងពេលនៃវេនរបស់កូន។

- កូនអ្នកនឹងដឹងថាអ្នកបានកត់សំគាល់ ហើយមានការពេញចិត្តលើសកម្មភាពរបស់គេ។ កូនអ្នកនឹងព្យាយាមធ្វើវា ម្តងហើយម្តងទៀត ដើម្បីទាក់ទាញការឆ្លើយតបពីអ្នកវិញ។ ពេលកូនធ្វើសម្លេង ឬសញ្ញាមួយ និងទទួលបានការឆ្លើយតបជាវិជ្ជមាន កូនអ្នកនឹងចង់ធ្វើសម្លេង ឬធ្វើសញ្ញាជាច្រើនថែមទៀត។

ពេលអ្នកឆ្លើយតបទៅកូនវិញ ចូរព្យាយាម :-

- **ធ្វើត្រាប់តាម**សម្លេង ឬសកម្មភាពកូន (បើសិនជាកូននិយាយ "កា..កា" បន្ទាប់មកអ្នកនិយាយ "កា..កា")។
- **បន្ត**ធ្វើអ្វីៗដែលកូនពេញចិត្ត (ប្រមៀលបាល់ទៅឱ្យកូនម្តងទៀត)។
- **បន្ថែម**សកម្មភាពតូចៗទៅលើអ្វីដែលកូនកំពុងធ្វើ (ដូចជាធ្វើឱ្យកូនមើលទៅរកបាល់) ដើម្បីរក្សាការយកចិត្តទុកដាក់ និងជួយកូនរៀនវិធីលេងល្បែងថ្មីៗទៀត។

អនុញ្ញាតឱ្យកូនឈប់លេងដោយខ្លួនឯង ពេលណាដែលកូនចង់ឈប់។ ដំបូង ការលេងប្តូរវេនដោយប្រើពេលត្រឹមតែមួយ-ពីរនាទីប៉ុណ្ណោះ។ មួយសន្ទុះក្រោយមក កូនអ្នកនឹងចង់លេងប្តូរវេនគ្នាដែលមានរយៈពេលវែង។

កុមារនឹងចេះលេងប្តូរវេនគ្នាបានច្រើន ពេលពួកគេកាន់តែធំទៅ។

កុមារធំៗដែលមិនអាចស្តាប់ឮ ក៏ត្រូវការរៀនសូត្រអំពីរបៀប ឱ្យទៅ-ឱ្យមកដែរ នៅក្នុងសកម្មភាពណាដែលពួកគេចាប់អារម្មណ៍។ ចំពោះកុមារអាយុ 5ឆ្នាំម្នាក់ ការលេងល្បែងកំសាន្តផ្សេងទៀតអាចធ្វើឱ្យគេចាប់អារម្មណ៍ ច្រើនជាងលេងប្រមៀលបាល់។

បងស្រីរបស់*វីណេ* កំពុងបង្រៀន*វីណេ*លេងល្បែងទះដៃ។

ត្រៀមរៀបចំកុមារឱ្យរៀនប្រើសញ្ញា និងរៀននិយាយ

អ្នកអាចជួយកុមារឱ្យយល់ពាក្យនិងសញ្ញា ខណៈដែលកុមារសិក្សាដឹងថា ការប្រាស្រ័យទាក់ទងអាចធ្វើឱ្យអ្វីៗកើតឡើងបាន។ ប្រការនេះនឹងត្រៀមឱ្យកុមារចេះប្រើសញ្ញា និងនិយាយ។ ដើម្បីយល់ពាក្យនិងសញ្ញា ដំបូងកុមារត្រូវផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់លើពួកវាសិន បន្ទាប់មកកុមារត្រូវសិក្សាអំពីន័យរបស់ពាក្យ។ សូមអានជំពូកទី៨ និងទី៩ សំរាប់ការណែនាំដើម្បីជួយកុមាររៀនអត្ថន័យនៃសញ្ញានិងពាក្យ ព្រមទាំងរបៀបរៀនប្រើសញ្ញា និងពាក្យដោយខ្លួនឯង។

លើកទឹកចិត្តកូនឱ្យប្រើចលនាដៃ

ការប្រើកាយវិការ ជាធម្មជាតិចំពោះកុមារទៅហើយ។ ទាំងមនុស្សថ្លង់ និងមនុស្សស្តាប់ឮ ការប្រើដៃ រាងកាយ និងសំដែងទឹកមុខដើម្បីប្រាស្រ័យទាក់ទង គឺត្រូវបានប្រើប្រាស់រួចទៅហើយ ទាំងមានពាក្យ និងគ្មានពាក្យ។ ចលនាទាំងនេះហៅថាកាយវិការ។ យើងគ្រវីដៃមានន័យថា "លាសិនហើយ"។ យើងគ្រវីក្បាល និងចង្អុល មានន័យថា "ទេ"។ នេះគឺជាឧទាហរណ៍អំពីកាយវិការដែលមនុស្សប្រើ :-

បុរសម្នាក់ឆ្លើយថា គាត់មិនដឹងទេ។

កុមារនេះ កំពុងប្រាប់ម្តាយថា ខ្លួនត្រូវការអ្វីមួយ។

ការប្រើកាយវិការ និងសញ្ញាមិនបានរារាំងកុមារពីការរៀននិយាយឡើយ។ **កាយវិការជួយត្រៀមរៀបចំកុមារឱ្យចេះធ្វើសញ្ញា និងនិយាយ។** ដោយសារការប្រើសញ្ញានិងកាយវិការ កុមារដឹងថា ខ្លួនអាចផ្ញើសារបានច្បាស់លាស់។ ឧទាហរណ៍ កុមារដឹងថា តាមរយៈការគ្រវីក្បាលរបស់ខ្លួន គឺគេបានបញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់ថា ខ្លួនគេមិនចង់ធ្វើអ្វីឡើយ។

ខណៈពេលអ្នកនៅជាមួយកូន អ្នកត្រូវឱ្យកូនប្រើកាយវិការ សញ្ញា ឬសម្លេង។ កុមារត្រូវការដឹងថា ពាក្យ និងសញ្ញារបស់ខ្លួនគឺសំខាន់ ហើយមនុស្សឆ្លើយតបចំពោះការប្រាស្រ័យទាក់ទងរបស់ខ្លួន។

- ប្រើកាយវិការឱ្យបានញឹកញាប់ដើម្បីផ្ញើសារទៅឱ្យកូន។

មីងរបស់ *សុនីល* ប្រើកាយវិការ។

យាយរបស់ *ថៃលាស*
ប្រើកាយវិការ និងពាក្យ
និយាយរួមគ្នា។

- ដើម្បីប្រាស្រ័យទាក់ទង ប្រើចលនាដៃដែលកូនអ្នកបានប្រើរួចហើយ។ កុមារភាគច្រើនចាប់ផ្តើមប្រឌិតចលនាដៃ ជាឈ្មោះរបស់វត្ថុ មនុស្ស ឬសកម្មភាពនានា។ បើសិនជាអ្នកសំគាល់មើលចលនាដៃទាំងនេះ ក្រុមគ្រួសារ និងអ្នកផ្ទាល់អាចចាប់ផ្តើមបង្កើត "សញ្ញាប្រចាំផ្ទះ"។

ឧទាហរណ៍ :-

***តឿ* ចង្អុលទៅសត្វចាប**

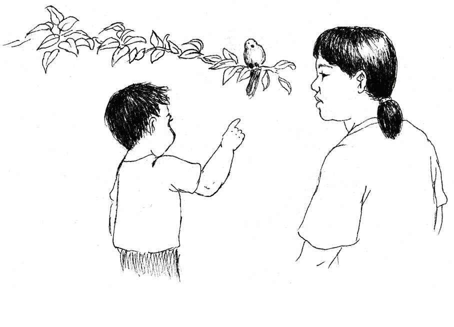

***តឿ* ធ្វើចលនា "ហើរ"**
ដើម្បីដាក់ឈ្មោះឱ្យចាប

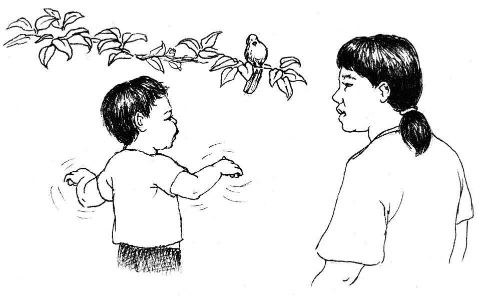

ម្តាយ *តឿ* ប្រើចលនាដៃរបស់ *តឿ*
បានធ្វើជាមួយគ្នានឹងពាក្យនិយាយ។

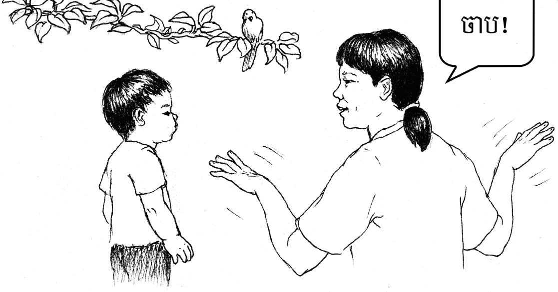

សញ្ញាទាំងនេះមានប្រយោជន៍ណាស់ សំរាប់ឱ្យក្រុមគ្រួសារប្រាស្រ័យទាក់ទងគ្នាទៅវិញទៅមក ប៉ុន្តែមនុស្សផ្សេងទៀតប្រហែលជាមិនយល់សញ្ញាទាំងនេះទេ។ សូមអានទំព័រ40 សំរាប់ព័ត៌មានស្តីពីសញ្ញាប្រចាំផ្ទះ។

- លេងល្បែងណា ដែលជួយឱ្យកុមារចេះចង្អុល ។

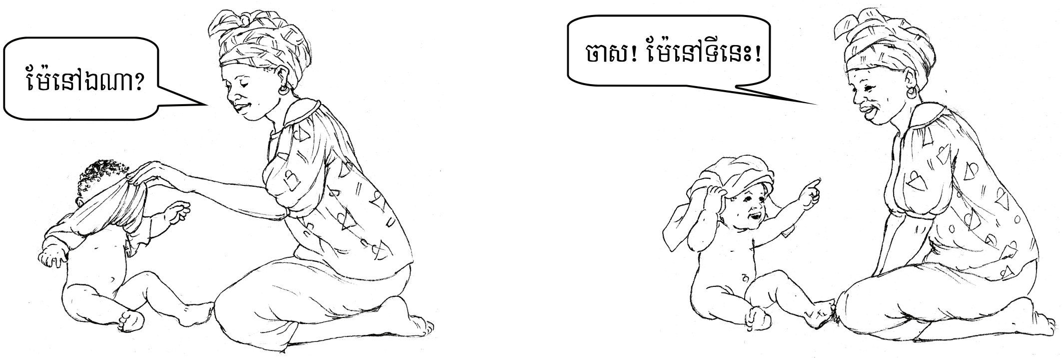

- គូររូបភាពនៃសមាជិកក្រុមគ្រួសារម្នាក់ៗ និងម្ហូបអាហារដែលកូនតែងញ៉ាំជាធម្មតា វត្ថុដែលកូនចូលចិត្តលេង និងសំលៀកបំពាក់របស់កូន ។ លើកទឹកចិត្តកូនឱ្យចង្អុលទៅអ្វីដែលកូនត្រូវការ ។

- ជួយកូនឱ្យចេះបង្ហាញអារម្មណ៍អ្វីៗដែលមានក្នុងចិត្ត ដោយប្រើកាយវិការ ។ កុមារនឹងចាំនូវកាយវិការដែលអ្នកធ្វើ និងចេះធ្វើតាមកាយវិការទាំងនោះ ។

ការប្រាស្រ័យទាក់ទងនឹងសញ្ញាប្រចាំផ្ទះ

ពេលដែលគ្រួសារមួយមានកូនថ្លង់ម្នាក់ កាយវិការជួយមនុស្សក្នុងគ្រួសារនោះឱ្យចាប់ផ្តើមប្រាស្រ័យទាក់ទងគ្នាទៅវិញទៅមក។ ប៉ុន្តែមនុស្សយើងត្រូវការវិធីពេញលេញដើម្បីប្រាស្រ័យទាក់ទងគ្នា ជាងកាយវិការសាមញ្ញៗ។ ជាញឹកញាប់ ក្រុមគ្រួសារទាំងឡាយបានបង្កើតនិងប្រើ "សញ្ញាប្រចាំផ្ទះ" ពួកគេអភិវឌ្ឍចលនាដៃនិងរាងកាយ ដើម្បីសំដែងអារម្មណ៍ខ្លួនឯង និងដើម្បីប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយកូនថ្លង់របស់ពួកគេ។ នេះជាឧទាហរណ៍មួយ :-

បុរសជនជាតិម៉ិចស៊ិចកូម្នាក់ បានទៅភូមិមួយជាមួយកូនប្រុសថ្លង់អាយុ៦ឆ្នាំ។ ពេលកូនរបស់គាត់ចង់ត្រឡប់ទៅផ្ទះវិញ ក្មេងនោះបានចាប់ទាញខោឪពុករបស់ខ្លួន។ បន្ទាប់មកក្មេងតូចប្រើសញ្ញាប្រចាំផ្ទះ ដែលខ្លួនគេ និងក្រុមគ្រួសារបានប្រឌិតឡើង។

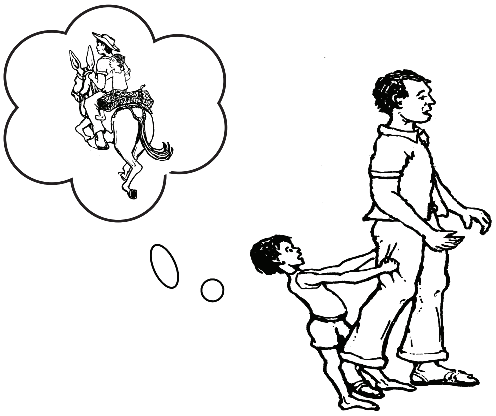

កុមារនេះទាញខោឪពុក ចង្អុល និងប្រើសញ្ញាប្រចាំផ្ទះរួមគ្នា "ជិះសត្វលា" និង "សូម"។

ករណីនេះ ជួយឱ្យកុមារប្រាស្រ័យទាក់ទងបានច្រើន ដោយប្រើតែកាយវិការសាមញ្ញមួយមុខគត់។

ការបង្កើត និងប្រើសញ្ញាប្រចាំផ្ទះ គឺជារឿងធម្មតាសំរាប់គ្រួសារដែលមានកូនថ្លង់ ឬមិនអាចស្តាប់ឮ។ មនុស្សថ្លង់ និងមនុស្សស្តាប់ឮដទៃទៀត ប្រហែលជាមិនយល់សញ្ញាដែលអ្នកបានប្រឌិត ប៉ុន្តែអ្នកអាចចែករំលែកសញ្ញាទាំងនោះ ជាមួយមិត្តភក្តិ ដូចដែលអ្នកធ្លាប់ធ្វើជាមួយក្រុមគ្រួសារអញ្ចឹងដែរ។

ឥឡូវនេះក្រុមគ្រួសារ និងកូនអ្នកប្រហែលជាកំពុងប្រើកាយវិការ និងសញ្ញាប្រចាំផ្ទះ។ ជាការត្រឹមត្រូវក្នុងការបន្តអនុវត្តបែបនេះ។ ទោះបីជាសញ្ញាប្រចាំផ្ទះមិនបានក្លាយជាភាសាមួយពេញលេញក៏ដោយ តែវាមានសារៈប្រយោជន៍ណាស់ចំពោះការបញ្ចេញគំនិតសាមញ្ញៗ និងជាកិច្ចចាប់ផ្តើមការប្រាស្រ័យទាក់ទងល្អមួយ។ ដើម្បីរៀនបន្ថែមពីការបង្រៀនកូនអ្នកអំពីភាសាសញ្ញាដែលប្រើនៅស្រុកភូមិរបស់អ្នករស់នៅ សូមអានជំពូកទី៨។

ការប្រឌិតសញ្ញាប្រចាំផ្ទះ

ការប្រឌិតសញ្ញាអាចជាការសប្បាយរីករាយ។ ត្រូវចាំថា វាទាមទារពេលច្រើន និងការអត់ធ្មត់។ ប៉ុន្តែអ្នកនឹងបានផលល្អ ខណៈដែលកូននិងអ្នកចាប់ផ្តើមយល់គ្នាទៅវិញទៅមក។ នៅទំព័របន្តបន្ទាប់ខាងមុខនេះ មានផ្តល់គំនិតសំរាប់ប្រឌិតសញ្ញា។ អ្នកអាចផ្លាស់ប្តូរវាឱ្យសមស្របនឹងកាយវិការ ទំនៀមទម្លាប់ និងភាសានៃតំបន់របស់អ្នក។ ក្រុមគ្រួសារ និងអ្នកនឹងមានគំនិតជាច្រើន សំរាប់ការបង្កើតសញ្ញាប្រចាំផ្ទះរបស់ខ្លួន។

យោបល់ខ្លះៗដើម្បីជួយអ្នកឱ្យចេះចាប់ផ្តើម :-

1. ព្យាយាមធ្វើសញ្ញាឱ្យដូចវត្ថុ ឬសកម្មភាព ដែលអ្នកចង់ប្រាស្រ័យទាក់ទង ។

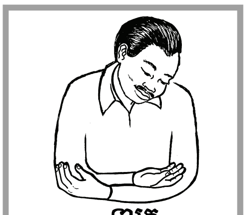
ទារក

នេះជាសញ្ញាសំរាប់ "ទារក" ដែលដូចមនុស្សម្នាក់ កំពុងបីទារកក្នុងដៃ ។

2. សំគាល់មើលសញ្ញាកូនអ្នកបានប្រឌិត និងប្រើពួកវា ។ ឧទាហរណ៍ កុមារជាច្រើនបានប្រឌិតសញ្ញា ដើម្បីឱ្យឈ្មោះ មនុស្សនៅក្នុងគ្រួសារ ។

ម៉ារីយ៉ា

កុមារម្នាក់បានប្រឌិតឈ្មោះ សញ្ញានេះ សំរាប់ប្អូនស្រី នាងឈ្មោះម៉ារីយ៉ា ដោយ សារម៉ារីយ៉ាពាក់វ៉ែនតា ។

3. ប្រើទ្រង់ទ្រាយដៃ កំណត់ទីតាំង និងចលនាដើម្បីប្រឌិតសញ្ញាខុសៗពីគ្នា ។ ឧទាហរណ៍ ពេលប្រឌិតសញ្ញាហូបទឹកនឹង ពែង អ្នកអាចធ្វើ...

ធ្វើទម្រង់ដៃដូចពែងមួយ បន្ទាប់មកលើកដៃ ធ្វើដូចជាអ្នកកំពុងហូបទឹកនឹងពែង ។

ផឹក ឬ ហូបទឹក (ពីពែង)

ឬ បើសិនជាអ្នកចង់ប្រឌិតសញ្ញា ហូបទឹក ដោយប្រើដៃក្បង់ទឹក អ្នកអាចប្តូរទម្រង់ដៃ ឱ្យដូចរូបភាពខាងក្រោមនេះ

ផឹក ឬ ហូបទឹក (ក្បង់ដៃ)

4. សាកល្បងបង្កើតសញ្ញាស្រដៀងគ្នា សំរាប់សកម្មភាព ឬវត្ថុនៅក្នុងក្រុមស្របគ្នា ។ ឧទាហរណ៍ :-

ឈរ

ទម្រេត

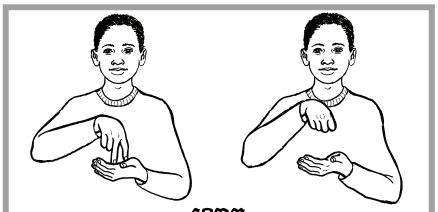
លោត

អ្នកអាចបង្កើតសញ្ញាស្រដៀងគ្នាសំរាប់ពាក្យផ្ទុយដូចជា "រុញ" និង "ទាញ" ។

5. បញ្ចូលសញ្ញារួមគ្នាដើម្បីបង្កើតឃ្លាល្បះ សំរាប់វត្ថុ សកម្មភាព និងគំនិត ។ កុមារម្នាក់ ដែលចេះបញ្ចូលគំនិតរួមគ្នាមានបំណិន ប្រាស្រ័យទាក់ទងបានពេញលេញ ។

"ដាក់ពែងលើតុ"

ពែង ពែងលើតុ

សញ្ញាជាឧទាហរណ៍

សញ្ញាទាំងនេះភាគច្រើនគឺជាភាសាសញ្ញាកម្ពុជា និងមានសញ្ញាកម្ទីខ្លះពីភាសាសញ្ញាអាមេរិក ដោយអាស្រ័យលើការប្រើប្រាស់នាពេលបច្ចុប្បន្ន។ អ្នកនឹងឃើញថា វាអាចជាគំនិតដែលមានប្រយោជន៍សំរាប់បង្កើតសញ្ញាប្រចាំផ្ទះរបស់អ្នកពីសញ្ញាទាំងនេះ រួមគ្នានឹងភាសាសញ្ញាក្នុងស្រុកភូមិរបស់អ្នក។ ឧទាហរណ៍ទាំងនេះ បានបង្ហាញសញ្ញាពិតជាច្រើនប្រភេទ ដែលក្មេងត្រូវការរៀនដើម្បីប្រាស្រ័យទាក់ទង។

សញ្ញាសំរាប់មនុស្ស

សញ្ញាសំរាប់វត្ថុ

សញ្ញាសំរាប់ពិពណ៌នា

ឧទាហរណ៍ទាំងនេះ បង្ហាញរបៀបដែលសញ្ញានីមួយៗអាចផ្លាស់ប្តូរបាន និងអាចបញ្ចូលជាមួយសញ្ញាដទៃ ដើម្បីផ្តល់អត្ថន័យថ្មីៗទៀត។

សញ្ញាសំរាប់ធ្វើសកម្មភាព

អំពីការធ្វើអ្វីមួយ **អំពីការគិត** **អំពីការផ្សារភ្ជាប់ទៅមនុស្សដទៃទៀត**

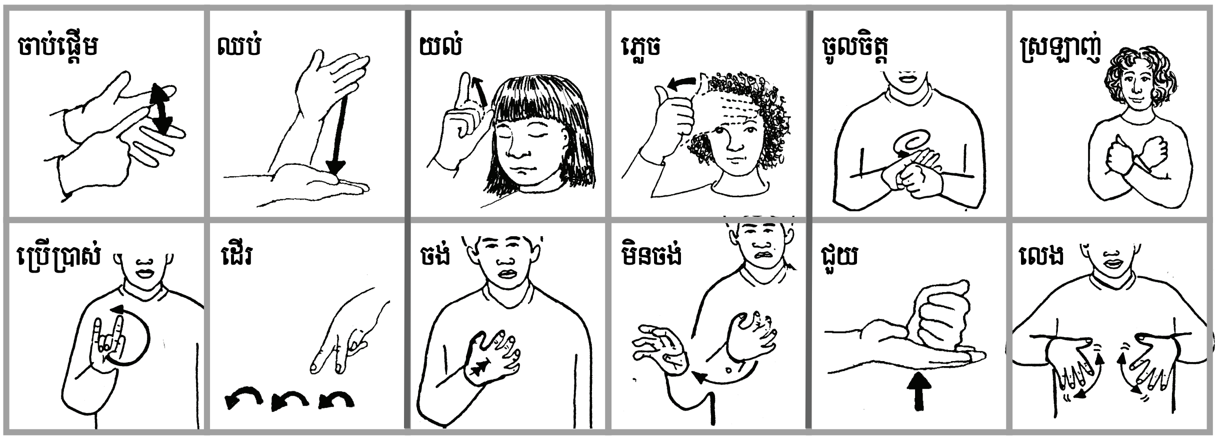

សញ្ញាសំរាប់សួរសំណួរ

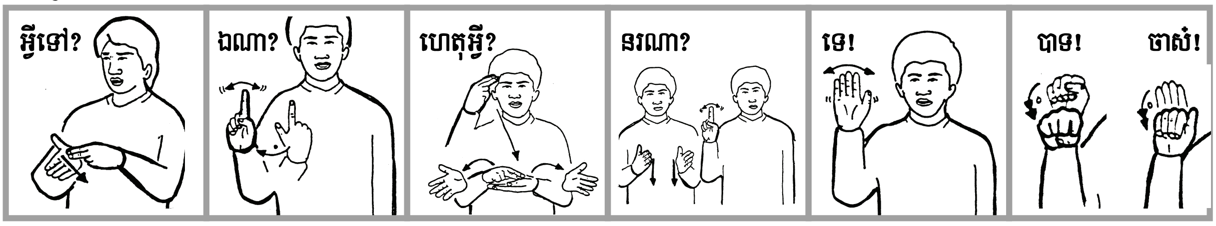

សញ្ញាសំរាប់ទិសដៅ

សញ្ញាសំរាប់ពេលវេលា

លើកទឹកចិត្តកូនឱ្យបញ្ចេញសម្លេង

កុមារចាប់ផ្តើមប្រើចលនាដៃ និងកាយវិការតាំងពីនៅជាទារក សកម្មភាពទាំងនេះអាចក្លាយជាមូលដ្ឋានសំរាប់អភិវឌ្ឍការប្រាស្រ័យទាក់ទង និងភាសាសញ្ញា។ កុមារក៏ចាប់ផ្តើមបញ្ចេញសម្លេង និងចេះធ្វើសូរសម្លេងតាំងពីនៅជាទារក ហើយសកម្មភាពទាំងនេះអាចក្លាយជាមូលដ្ឋាននៃការប្រាស្រ័យទាក់ទង និងការអភិវឌ្ឍភាសានិយាយផងដែរ។

កូនអ្នកត្រូវការរៀនដើម្បីដឹងថា មនុស្សធ្វើសម្លេងនឹងបបូរមាត់ អណ្តាត ដង្ហើម និងភាពខ្វះក្នុងបំពង់ក និងច្រមុះ។ បង្រៀនកូនអំពីរបៀបដែលសម្លេងបានបន្លឺក្នុងរាងកាយរបស់គេ របៀបទប់ដង្ហើម និងរបៀបបត់បែនបបូរមាត់ និងអណ្តាត ដើម្បីធ្វើសម្លេងខុសៗគ្នា។

លើកទឹកចិត្តកូនឱ្យធ្វើត្រាប់តាម ពេលអ្នកអនុវត្តសកម្មភាពនានាដូចខាងក្រោម។ វាអាចជាការពិបាកសំរាប់កុមារថ្លង់រៀនធ្វើសម្លេង។ ដូច្នេះពេលកុមារបានធ្វើសម្លេង សូមប្រាប់ឱ្យកុមារដឹងថា គេបានធ្វើកិច្ចការសំខាន់មួយ។

- ដាក់កុមារផ្តេកលើដើមទ្រូងរបស់អ្នក។ ដំបូង ធ្វើឱ្យកុមារទទួលអារម្មណ៍ថា ដើមទ្រូងរបស់អ្នកកំពុងផឹតផតតាមការដកដង្ហើមធម្មតារបស់អ្នក ដោយគ្មានការនិយាយ។

បន្ទាប់មកអ្នកនិយាយ ឬច្រៀង។ ឱ្យកូនទទួលអារម្មណ៍ប្លែកៗពីគ្នានៃចលនាដើមទ្រូងរបស់អ្នក។

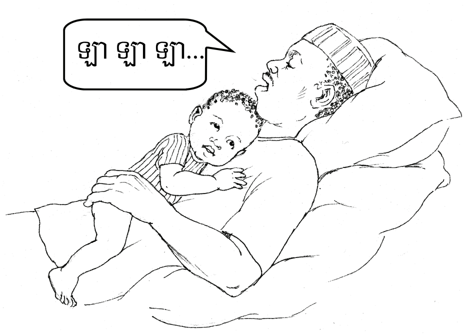

លើកទឹកចិត្តកូនឱ្យយកដៃប៉ះខ្យល់ដង្ហើម ដែលចេញតាមមាត់របស់អ្នកផងដែរ។

- និយាយឱ្យជិតត្រចៀកកុមារក្នុងសម្លេងធម្មតា (ប្រមាណ៥សង់ទីម៉ែត្រ)។ ការនិយាយជិតត្រចៀកបែបនេះធ្វើឱ្យងាយស្តាប់ឮ។ កូននឹងដឹងតាមរយៈអារម្មណ៍នៃដង្ហើមរបស់អ្នក ខណៈដែលអ្នកកំពុងនិយាយផងដែរ។

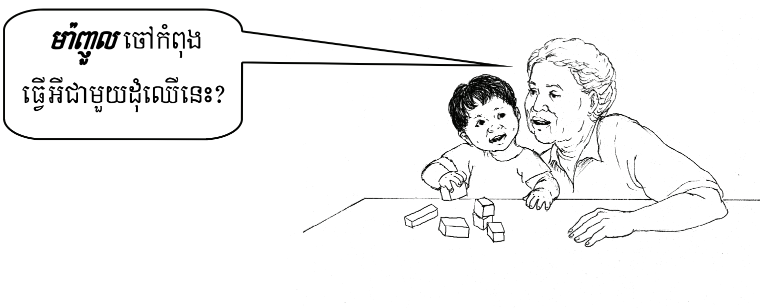

- ប្រឌិតសម្លេងដែលងាយមើលឃើញលើបបូរមាត់របស់អ្នក និងធ្វើសម្លេងនោះដដែលៗឱ្យបានញឹកញាប់នៅពេលថ្ងៃ។

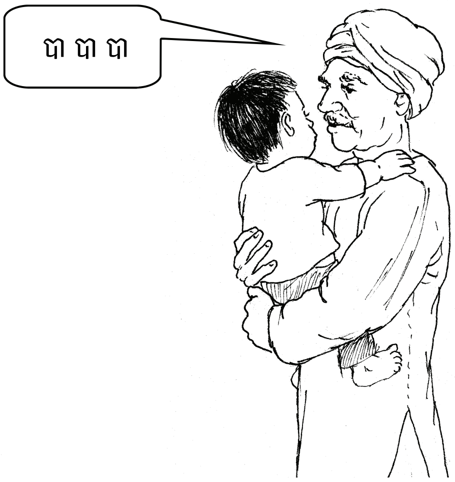

- ព្យាយាមតម្រូវសម្លេងមួយ ទៅនឹងវត្ថុមួយ។

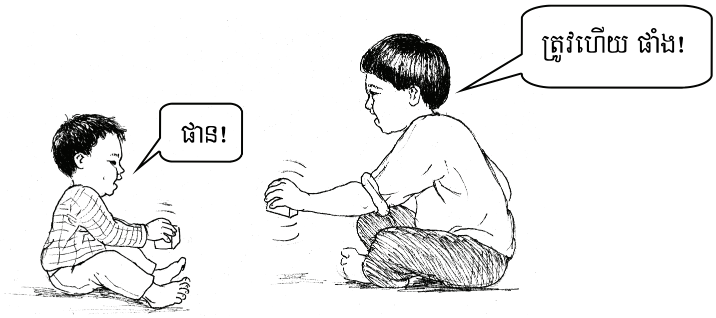

សរសើរកុមារ ពេលកុមារធ្វើសម្លេង ឬនិយាយពាក្យមួយ។

- ព្យាយាមតម្រូវប្រវែងនៃសញ្ញាមួយ ទៅនឹងចលនាមួយ...

...ឬប្រវែងនៃពាក្យមួយ ទៅចលនាមួយ។

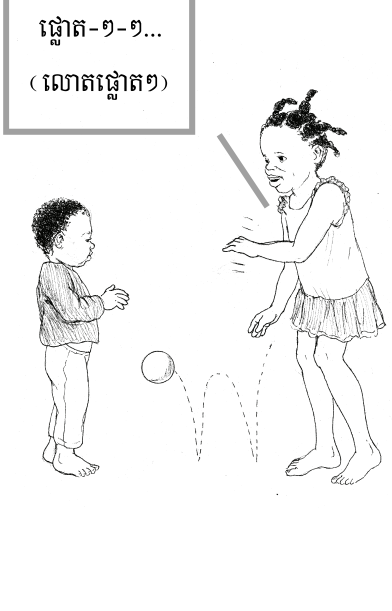

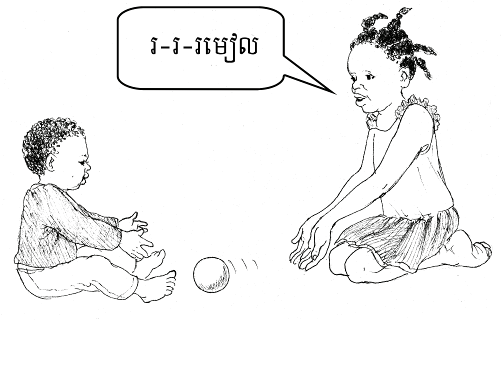

46 មូលដ្ឋានបំណិនប្រាស្រ័យទាក់ទង

លើកទឹកចិត្តកុមារឱ្យធ្វើសម្លេងដោយសរសើរក្មេងភ្លាមៗ ខណៈដែលកូនបានធ្វើសម្លេងមួយ ឬនិយាយពាក្យមួយ ។ ការសរសើរតិចតួចគឺវាគ្រប់គ្រាន់ហើយ អ្នកអាចប្រើការញញឹមជាការសរសើរកូន ។ ឬក៏ចង្អុលទៅត្រចៀករបស់អ្នក ហើយនិយាយថា "ពុកបានឮកូនហើយ" ។ ឬងក់ក្បាល ឬក៏និយាយថា "បាទ" ។ ត្រូវចាំថា វាពិបាកណាស់សំរាប់កូនរៀននិយាយឱ្យបានច្បាស់ល្អ និងប្រាស្រ័យទាក់ទងដោយប្រើពាក្យនិយាយ ។

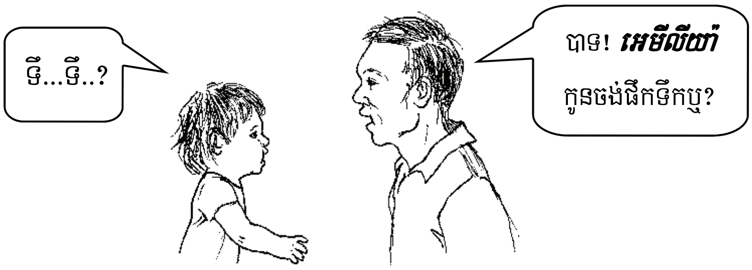

នេះជាវិធីបីយ៉ាងដែលអ្នកបង្ហាញកូនថា អ្នកកំពុងយកចិត្តទុកដាក់នឹងសម្លេងរបស់កូន :-

- អ្នកអាចធ្វើត្រាប់តាមដោយបង្ហាញកូនថា អ្នករីករាយនឹងធ្វើត្រាប់តាមគេ ។ ឧទាហរណ៍ បើសិនជាកូននិយាយថា "អ៊ូ" បន្ទាប់មកអ្នកត្រូវធ្វើដូច្នេះដែរ ហើយចាំមើល បើសិនជាកូនធ្វើម្តងទៀត ។
- អ្នកឆ្លើយតបទៅសម្លេងកូនវិញ ដូចដែលអ្នកកំពុងចាប់ផ្តើមការសន្ទនាអញ្ចឹងដែរ ។ ព្យាយាមយល់អ្វីៗដែលកូនកំពុងប្រាស្រ័យទាក់ទងមករកអ្នក និងឆ្លើយតបទៅកូនវិញ ។

- អ្នកអាចសួរកូនអំពីអ្វីដែលកូនកំពុងប្រាស្រ័យទាក់ទង ។ វានឹងជួយលើកទឹកចិត្តដល់កូនឱ្យផ្តើមកិច្ចសន្ទនា ។ ក្រៅពីសួរសំណួរទៅកូន វិធីល្អមួយទៀតគឺលើកទឹកចិត្តកូនឱ្យសួរមកអ្នកវិញ ។

> នៅពេលកូនអ្នកបានអភិវឌ្ឍមូលដ្ឋានបំណិនប្រាស្រ័យទាក់ទង នោះមានន័យថា កូនបានត្រៀមរៀនភាសារួចទៅហើយ ។ ព័ត៌មានបន្ថែមស្តីពីការរៀនភាសា សូមអានជំពូកទី7 ។ សូមអានជំពូកទី8 ស្តីពីព័ត៌មានរៀនភាសាសញ្ញា និងជំពូកទី9 ស្តីពីព័ត៌មានរៀនភាសានិយាយ ។